

מדינת ישראל

משרדי הממשלה
מס' 101-הממשלה

משרד מלאכה: 43.04

הסכם קואליציוני - היצגת מוקד הפט' לטובת קואליציה,
חונג-צוג של יואף הימ"ש לממשלה: סוג' היצוג-חוק
ג'כ e. למתן הוצגה ח'כ לבוכמלל הסכם קואליציוני: ג'ז'ני,
ג'ת, ג'ת, ג'ת (15.12.69)
15.12.69 - 2.74

תיק מס'

מדינת ישראל
ארכיון המדינה

שם תיק: הסכם קואליציוני
מזהה פנימי: **א-7550/17**
מזהה פריט: 000witt
כתובת: 3-312-6-2-3
תאריך הדפסה: 28/05/2017

מחלקה

מדינת ישראל

משרדי הממשלה

משרד

הסכם קואליציה
משנת קואליציה
1972 (1969)

ת"ד 201

מחלקה

מודפס ומייצג ע"י המשרד
ירושלים טל. 226361

כטן המלה ה.

למשך ארבע שבועות

צביו הספר

המלה & הכתב הממלה משפ. יורח מחנה
לניחול המלה ממכר הממלה הממלה הודיע
מנישה וקבוצה "ה" למיחם אליו ב"ה"

בוקר 15 אמה מספרה כפי להפוך את המכשיר
לכמה הקו-הקואליציה המצומצמת למינין בקו
המאות קוצר בקו הכתוב בזה גלגל - גולגל

הימים למחרת אלה דושה משל - איכא לאומי
הדושה הדושה להקמה אומה והוא - בקוב
אקו ציבורי קוים. בקו אומה אומה קו
משה "משה" לה הכתב ממלה המלה אלה
מחרת 15.

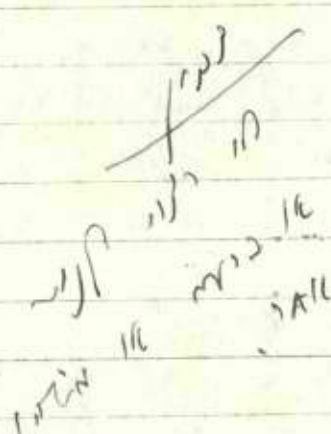
האמה על קמה האמלה הנדלה

הס מאים קנין

פירו הסבר

וקבת תקופה שהוא ~~ה~~ הכבה
 האמלה הנדלה - מאכה אלה ה - א
 וקבת תקופה מאנה על קשיי האמה בון
 האקט אין הסבר מאה און הנה מאיך
 אונ מקט האקט אה ענו הכבה האמלה
 הנדלה אנון דתון א סכא אמה ל ה קמה

11 40

11

✓

U

מדינת ישראל

הרכבה

מאת

היועץ המשפטי לממשלה

לכבוד

מר משה אשכול
משרד ראש הממשלה

ירושלים, כ"ח בחשוון תשל"ג
5 בנובמבר 1972

אל :- מזכיר הממשלה

הנדון :- הצעת חוק השכוח (תיקון מס' 3), חשל"ג-1972, של ח"כ שלמה לורנץ

1. הצעת חוק רע"ד של חבר הכנסת שלמה לורנץ הוגשה לכנסת ביום 30 באוקטובר 1972 וזוהי בנוסחה להצעת חוק רס"א אשר הוגשה ביום 18.7.72, היינו בכנס הקודם של הכנסת ואשר טרם נידונה.
2. הנני מניח שהצעת החוק הזו הוגשה עמה לאחר שנתברר למציע כי הדיון בהצעה רס"א, שהוגשה בכנס הקודם, יוכל להתקיים רק לאחר עבור הקומה של ששה חודשים מיום 12.7.72, להוציא זמי שגויה. על הצעתו החדשה של חבר הכנסת לורנץ יקול סעיף 109 לתקנון, היינו יהיו חייבים לדון בה חוך חודשיים מיום הגשתה, היינו לא יאוחר מיום 30.12.72.
3. נראה לי כי מן הנכון לשקול במקרה כגון זה בו מגיש חבר כנסת הצעת חוק, בו בזמן שהלויה ועומדה עדיין בפני הכנסת הצעת חוק זהה לחלוטין שהוגשה על ידו לפני מספר חודשים, אם אין מקום לפעולה שיקול הדעת המסור ליו"ר הכנסת והסגנים לפי סעיף 108 לתקנון. כזכור קובע סעיף 108(ב) כי הצעת חוק מעונה א י ש ו ד יושב הראש והסגנים ובמכתבי מס' 1/4/1022 מיום 26 באוקטובר 1972 התייחסתי לכללים אשר עליהם לדעת על הפעלה סמכות זו. נראה לי כאמור כי סקרה זה, של הגשת הצעה זהה לחלוטין להצעה שעדיין נמצאת בפני הכנסת, ראוי לשיקול ודיון על ידי יושב הראש והסגנים, עפ"י סעיף 108.

ב ב ר ב ה,

סאנה שגור
היועץ המשפטי לממשלה

הצתק 1-

שר המשפטים

הוק שיתוף בחי דין רבניים (תיקון),
תשל"ב-1972

מ ב א

הצעת חוק זו דומה, בשינוי מסויים, להצעת חוק קודמת שלי שנידונה בכנסת (21.7.71). בדברי המבוא להצעה ההיא נאמר כי היא באה לאמץ הצעה של פרופ' משה זילברג מי שהיה ממלא מקום בית המשפט העליון. בהעלותו את ההצעה הסביר המשפטן המלומד כי האורך בניסוחין ובגירוסין אזרחיים למקרים "אסורים" על פי דין תורה, אינו מאמצים למקרים בודדים כגון "פרשת האה והאחות" שהסעירה לאחרונה את הציבור בישראל. המדובר למעשה הוא במקרים לאלמים ביהדות המערב, ובמיוחד בנשים יהודיות אמריקניות המתגרשות ללא גט. עוד נאמר בדברי ההסבר כי הצעת החוק באה לאפשר פתרון הבעיה במסגרת ניסוחין אזרחיים, "ללא קונפליקט עם ההלכה, יבטיחו של דבר ללא סכנת פילוג העם לשתי עדות מכהינת דיני האישות." בהתוך הוא - המצב הקיים הוא המאיים בסכנת פילוג, כדברי פרופ' זילברג ע"י "קראיזציה" של יהדות ארצות המערב, "כלומר הפיכתם למעין קראים".

בהצעתי המקורית הוכנס שינוי: במקום להטיל על יהודים המבקשים להינטא בניסוחין אזרחיים את חובת ההוכחה שניסוחיהם אסורים, לפי דין תורה, אך תוהוטים - מוצע בזה כי סרוב של בית דין רבני להטיל את הניג, יהווה עילה למניה לרשות המוסמכת לשם ניסוחין אזרחיים.

תיקון זה בא לאמץ רעיון שמצא את ניסוחו מידי ח"ב גדפון האוזנר, ואשר נודעם בעתונות מניש הצעה זו מוצא לנכון להשאיר זכות ראשונים לבעל ההצעה המקורית, ומקווה שיסתייע בידו להניח אותה על שלחן הכנסת במושב הנוכחי.

חוק שינוט בחי דין רבניים (תיקון),
תשל"ב-1972

במקום סעיף 2 לחוק שינוט בחי-דין רבניים (נישואין וגירושין)

תשי"ג-1953, יבוא:

החלפת
סעיף
2

2. (א) נישואין וגירושין של יהודים בישראל ייערכו על פי דין תורה. אולם אם לא נפנה בית-דין רבני תוך 90 יום לבקשתו של זוג יהודים אזרחי המדינה או תושביה שביקשו להינשא, יוכל הזוג להינשא בנישואין אזרחיים, בהנאם לתקנות שיקבעו על-ידי שר המשפטים.

(ב) בני זוג שנישאו זה לזה בנישואין אזרחיים יוכלו להתגרש זה מזה בהתאם לקבוע בחוק התרת נישואין (מקרים מיוחדים) תשכ"ט-1969, על אף האמור בסעיף 1(ב) של אותו חוק, אם לא הכיר בית-דין רבני בנישואיהם כחופסיים.

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 2 לחוק שינוט בחי דין רבניים (נישואין וגירושין) תשי"ג-1953,

אומר:

2. נישואין וגירושין של יהודים ייערכו בישראל על פי דין תורה.
סעיף 1(ב) לחוק התרת נישואין (מקרים מיוחדים) אומר:
1(ב) חוק זה לא יחול אם שני בני הזוג יהודים, מוסלמים, דרוזים, או בני אחת המדינות הנוצריות המקיימות בישראל בית דין דתי.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
ביום 7וני י"ג באדר תשל"ב
28 בפברואר 1972

1015

צילום
מאת
אורי
אורי

מפלגת העבודה הישראלית / המרכז
לשכת המזכיר הכללי

לכבוד
החבר המאגיד
המזכיר
מקובל עליי וברכה.

בהגאג אהואאט א

מטעם המפקד א. ידן, הנני
מגיש לך את המסמך - המסמך
המסמך המסמך המסמך
המסמך המסמך המסמך.

בברכה
ידן דיני

7/7/72

תאריך

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

הלשכה בהשתתפות חברינו בממשלה
ובהנהלת סיעת המערך בכנסת קיבלה את
הסיכומים הבאים כפי שנוסחו על ידי החברים מ. ברעס, מ. כרמל ומזכ"ל המפלגה
הח' א. ידלין.

להלן סעיפי ההחלטה:

1. כל שותפי הקואליציה נדרשים לכבד את ההסכמים הקואליציוניים כמתחייב
מעצם קיומו של ממשל דמוקרטי תקין.

2. מפלגת העבודה לא תוכל לתת הסכמה ששותף קואליציוני כל שהוא יגיש
להצבעה הצעת חוק הנוגדת ההסכם הקואליציוני או יצביע בעדו.

מפ"ם נחבעת לתת דעתה על שלמות

המערך וקיומו והיא נקראת להעמיק יחד את השותפות בתנועת העבודה ובהנהגת
המדינה.

3. המפלגה מודעת לבעיות ולקשיים שנחגלו בתחום דיני האיזות והגיוור

לצורך בפתרון מניח את הדעת ופתחה בדיונים בנושא במרכז ובסניפים.

הלשכה רושמת לפנייה הודעת המזכ"ל

ישיבת המרכז הקרובה תכונס בסוף חודש זה להמשיך הדיון.

* * *

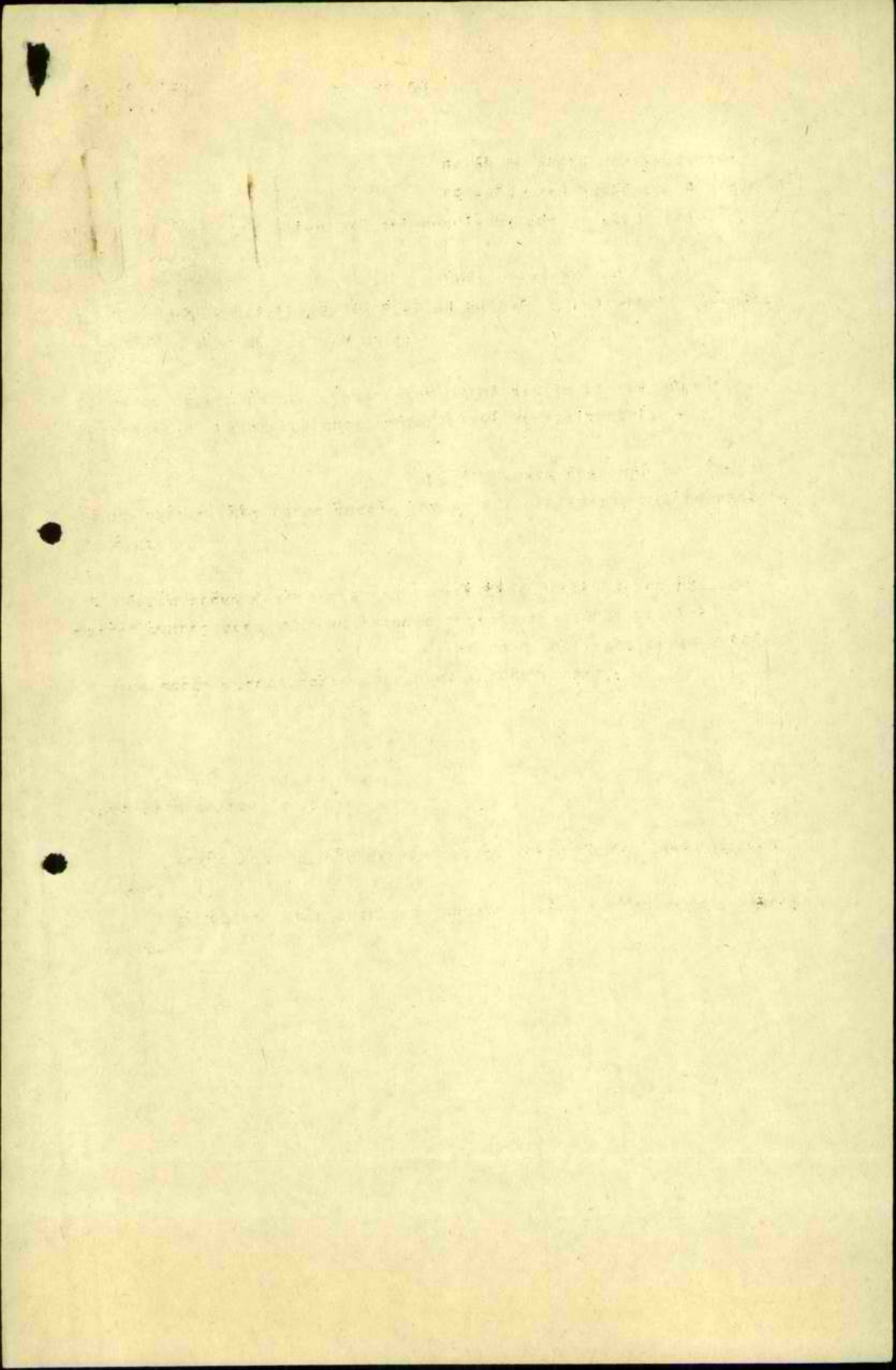
להלן נוסח ההודעה לעתונות:

הואיל וראש הממשלה הודיעה שהלשכה צריכה להחליט בענין המנעות

המפד"ל.

כל החברים תמכו בדעה שראש הממשלה מוסמכת להחליט על מתן אפשרות

המנעות.

Handwritten text at the top of the page, possibly a title or header, written in a cursive script.

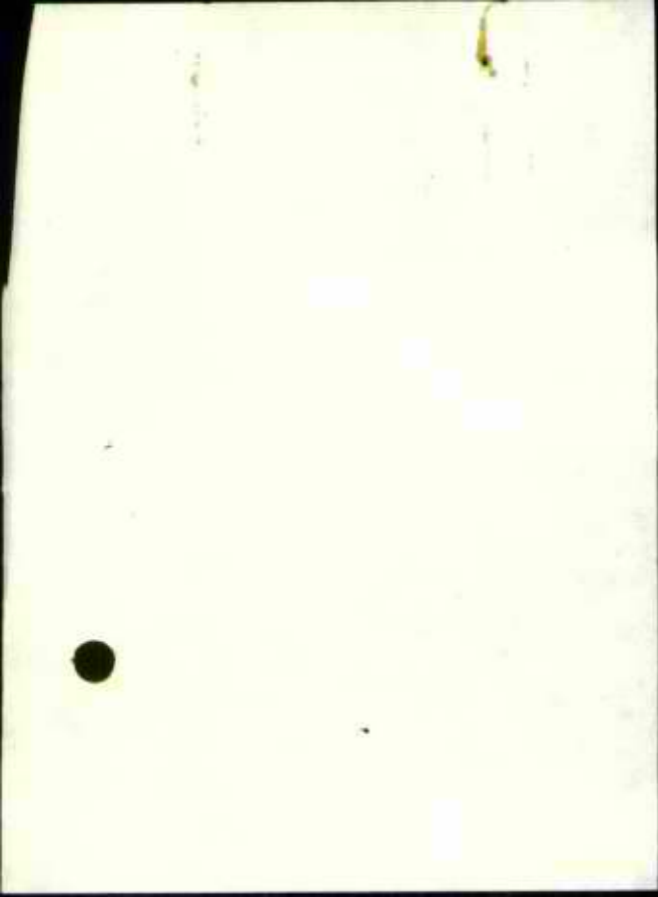
Handwritten text in the second section, appearing to be a list or a set of instructions.

Handwritten text in the third section, continuing the list or instructions.

Handwritten text in the fourth section, possibly a continuation of the list.

Handwritten text in the fifth section, possibly a continuation of the list.

Handwritten text at the bottom of the page, possibly a signature or a concluding note.

זמן כבוד אלה

בביתנו

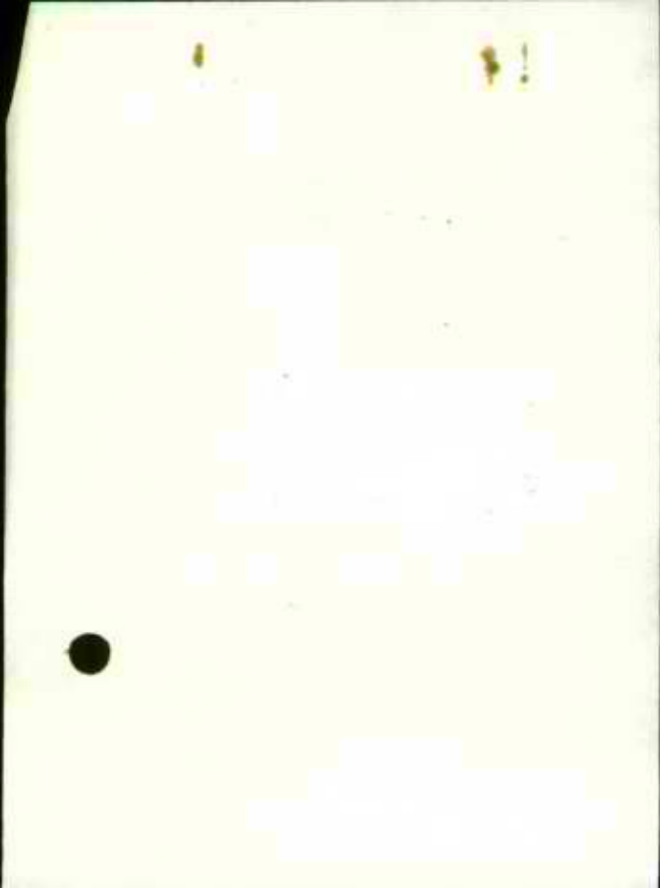
לשבת

לשבת

לשבת

לשבת

לשבת

פרופ' משה זילברג

הצעת נישואין אזרחיים אינה בניגוד להלכה

כותב המאמר היה ממלא מקום נשיא בית-המשפט ה' עליון.

הפולמוס שנתעורר ב' אחרונה בעניין ה' הצעה להתיר נישואין אזרחיים במקום מסוימים, חייבי הלאוין, כגון כהן וגרושה, חייבת הליצה, ממזרים וכו', מצריך הבהרה מחדש של הנושא מ-הצד ההלכתי. אין בסמכותי לפסוק בדבר הלכה. סמכות זו מסורה לרבנים בישראל.

אולם יש צורך לפור את המעטה המלאכותי של טענות פרק שונות המתלוות לפולמוס. להפריך טענות מסוימות ולהצביע על אופיית פתרון שגם יביא על סיפוקם מקרים אנטיים קשים, גם יפסוד אותנו מצד הנישואין הפרטיים, ושאין בי כל ניגוד להלכה.

כשישבת לראשונה בדין בעניין נישואין פרטיים אמרת בפסק הדין: "אודה ולא אבוש כי נטייתי הפניסית, כשופט וכאדם היתה מתחילה ועד סוף שלא לתת גושי פקא רשמית לטקס הפרטי ה' הוא. אין דעתו של אדם נוחה מטקסי קידושין אלה ואין אחי דתו של שופט נתונה לבקשות כי אלו... חזרת על כל הצדדים ולא מצאתי טעם לכיטול הקידושין. אין לו לדין אלא מה שענינו ר' אוח ברוק, ומשום כך חייב הוא להכנס ולראות לא לעצוב עין ולא להתעלם, ותהא אשר תהא תוצאת הראייה". (ע.א. 53/238).

התוצאה היתה כי נישואין פרטיים שאין עליהם לא פיקוח ולא השגחה מכל צד, תופשים לפי החוק. תוצאה זו מתחייבת מהעובדה שהחוק התולני - חוק שיפוט בתי דין רב' בלם (נישואין וגירושין) תשי"ג-1953, התיל את דין תורה על עריכת נישואין וגירושין, אילו דין תורה הוא שמכיר בכך שנישואין כאלה. על אף היותם אסורים מהתורה, הם תופשים ויוצרים יחסים משפטיים של בעל ו' אשה בין בני הוג.

בית-הדין הגדול לערעורים של ה' הגנות הראשית לאי הוא פסק ב' ענין זה לאמר:

"אמנם בנידון דיון אסורים היו הנישואין מדין תורה ושניהם, גם הבעל וגם האשה עברו בזה על לאו "אשה גרושה מאישה לא יקחו" (ויקרא כ"א ז') אך בכל זאת לא יתה בית הדין רשאי משום כך למנוע את עצמו מחייון על תקסם של קידושין אלה ולקט' בוע שכוהם יפה, מכיון שקידושין תופסים באיסורי לאוין" (אוסף פסקי דין של הרבנות הראשית תשי"ע קלב).

אך רואה אני סכנה חמורה בעצם האינסטיטוט של נישואין פרטיים ובקיומו המבוז את הדת ואת ה' מדינה גם יחד. את המדינה כיצד? שהרי מוסדות המדינה מחייבים לחבר בנישואין כאלה שאין עליהם כל פיקוח רשמי ושאינם נרשמים אצל רשמי הנישואין הממונים על כך לפי החוק, הלא היא פקודת הנישואין והגירושין (רישום).

את הדת כיצד? שהרי מוסדות שיפוט דתיים נאלצים להכריז, כי נישואין כאלה יש בהם משמ ומכרת הכרזה זו נרשמים בני הוג כנשואים במידעם האוכלוסיון. בפסק דין אחר קראתי לנישואין הפרטיים, טקס צבוע, נישואין נוגדי דת ערסטים באיזוטלה של טקס דתי" (ב.נ.צ. 80.63) ומדעתי זו לא חורתי בי. עשה משנהרבו המקרים ובית-המשפט העליון בעצ' פו נאלץ להכיר בהם, הרי שיש בכך באמת משום חוסר ואיטולוא בכל דיני האזשות בישראל.

הצעתי על פתרון אפשרי בכמה פרסומים שכבר פורסמתי ואסכם ב' קצרה גם אתם ואף אשתי על כמה התנגדויות שהניפו לאוזני לגבי הצע' ה'.

כבר קבע הרמב"ם לאמר: "אחד ממזר שנשא נשואי ישראלית או ישראלית שנשא ממזרת... בעל ולא יקרא אינו לוקין" (חילכות אישורי ב"א פרק ט"ו הלכה ב'). הרמב"ם חולק על הרמב"ם בענין זה וקובע, כי סופת גדול הוא".

איני רואה כל הכרח ללכת אחרי הרמב"ם דווקא במחלוקת זו. מה גם שלדברי הרמב"ם מצטרפים כמה מג' דולי הפוסקים. הסמ"ג (ספר מצוות גדול) לרבנו משה מקוצי כותב: "בעל ולא קידש אינו לוקה שאין לך בכל חייבי לאוין שלוקה על בעילה בלא קידושין"... (הוצאת ירו' שלום דף מג'). גם רבנו ירוהם קבע אותו דין:

"אין בכל חייבי לאוין שלוקה על בעילה בלא קידושין אלא כהן גדול בגלמנה" (ספר תולדות אדם וחווה, הוצאת וזנציה, נתיב כ"ג, חלק רביעי דף קצח, ע"א). ובעל ספר החינוך, רבנו אהרן ברצלוני הוזה ואומר:

"שלא יבא ממזר בקהל ד' - שנמנע ממזר מלישא בת ישראל" (הוצאת ירושלים תשס"ג, חלק ג' דף 3 ע"ב) - לאמר נמנע מלקדשה בחופה וקידושין. מכאן הותר מפורש לקיום יחסי אישות בין חייבי לאוין, ללא קידושין, שיו, דהיינו יחסים על-פי נישואין אזרחיים שלא יהיו בהם קידושין על פי דין תורה.

אולם כאן נותרת בעיה, שכן ה'

רמב"ם אמנם אינו אוסר יחסי אישות בין חייבי הלאוין מטעם איסורים מסוימים, אך עדיין נשאר לדון בד' איסור אחר שהוא קובעו, לא תהיה קדשה מבנות ישראל, וכך אמר הרמב"ם: "כל הבעל אשה לשם זנות, בלא קידושין לוקה מן התורה לפי שבעל קדשה". (חלכות אישורי ב"א, פרק א' הלכה ד')

שתי השבחות לבעיה זו: ראשית - אין נישואין אזרחיים בגדר יחסי זנות. שנית - דווקא לענין איסור הפנויה (הקדשה) ה' רמב"ם, החולק על הרמב"ם בענין העיקרי מוצא כאן צד לקולא. וכך הוא אומר: "אין הקדשה אלא מנ' מנת (לזנות) והיא מותרת לכל אדם, אבל המייתדת עצמה לאיש אחד, אין בה לא מלקות, ולא איסור לאוין. לענין זה דווקא דעת הרמב"ם מקובלת על דעת חוב הפוסקים.

לפיכך אם נלך בדרכו של הרמב"ם לגבי האיסור הראשון ובדרכו של הרמב"ם לגבי האיסור האחר - יכולת הבעיה להפתר.

על כך ניסו בעלי-פירכה להקשות: כיצד יכול אני להציע, כי הרבנים יפסקו במקום אחד כמו הרמב"ם (ל' בי חייבי לאוין) ובמקום שני (לגבי בעילת פנויה) כמו הרמב"ם? שתי השבחות לכך: אפשר ואפשרו שתי אסמכתאות לי לכך פתוספות עירובין דף ו' ע"ב, ד"ה, ומי עבדינו כי תרו" מקשים התוספות: "ומאי סלקא דעתך השתא, כיוון דלא סתרי אהדי וכי משום דהלכתא כוותיה בחד דוכי תא יקא הלכה כמותו בכל מקום? (מה עולה על דעתך - מכיון ש' אינם סותרים זה את זה, האם משום שהלכה כמותו במקום אחד, תהיה הלכה כמותו בכל מקום?)

פירושו של דבר, יכולים לפסוק במקום אחד כתנא אחד ובמקום אחר כתנא שני שהוא ברפולגנא שלו, כשהעניינים אינם סותרים זה את זה, כלומר כל אחד שופט בשאלה רעיונית אחרת.

האסמכתא השניה - סוגיא דעירובין ב"ו, דף ו' ע"ב, שם התעוררה השאלה לה האפשר לפסוק לגבי ענין אחד כבית הלל ולגבי ענין אחר כבית שמאי. אמר רב שזיבור: "כי לא

עבדינו, כחומרי דבי הרי - היכא ד' סתרי אהדי, שכל זכא דלא סתרי אהדי - עבדינו". (אימתו אינו עושים כחומרות של שניהם? במקום שהן סותרות זו את זו: אבל במקום שאינן סותרות שישים?)

לאמר: במקום שאין סתירה בין שני פוסקים אפשר לקבל לענין אחד דעתו של אחד, ולענין אחר את דעתו של השני. לדעתו חל הענין גם כאשר לוקחים את ההלכה המקיפות של שניהם לא רק המחמירות. אין הכרח ללכת המיד אחר פוסק אחד לאורך כל הקה' כך משתבע גם פ' דברי התוספות הנ"ל.

לפיכך, הגנן שצ"ה, כי לענין זה, לאו החל על ממזר, כהן וגרושה ו' חלוצה לקבלו דעתו של הרמב"ם ו' לענין "הפנויה" יקבלו דעתו של הרמב"ם. כי שני העניינים אינם סותרים זה את זה, מה גם שלענין "הפנויה" (הקדשה) מתקבלת על הד' עת דווקא דעתו של הרמב"ם כפי שהובאה לפי, שאין לך קדשה אלא זונה כפשוטו של מושג והרי לא יעלה על הדעת לראות יחסים עם אשה נשואה בנישואין אזרחיים כיה' שיש עם זונה.

פירכה אחרת שהגיע לאוזני היא שלהלן: כיוון שהרמב"ם אוסר, ש' שניה מצוות, "עשה" לדי נישואין בקידושין ובכתובה, וזו נישואין אזרחיים הם, עבירה על מצוות "עשה". השבחה היא: נכון, כי אם נציר נישואין אזרחיים לכל אדם בישראל, יהא בכך משום עבירה על מצוות "עשה", אבל בממזרת ובחייבי לאוין הרי הרמב"ם בעצמו הוא ש' קבע שאסור לקדש, "לא יבוא בקהל ה' פירושו לדעת הרמב"ם לא יבוא בקהל ע"י חיתון וקידושין, ואם יש איסור לקדש, הרי אין כל עבירה בכך שלא קדשה.

כללו של דבר, הצעת נישואין אזרחיים למסולי חיתון, כפי שהוצעה על ידי ח"כ גדעון האוזנר, היא לדעתי, בהתאמה נמורה עם הדין, הרבנים יכולים לקבלה כהצעה שאיננה סותרת את אף דין אחד של התורה או התלמוד. בזכותה ניסטר גם מצד הנישואין הפרטיים - כיעור שיעלם מחיובנו.

הסכם קואליציוני

בין המפלגות

מפלגת העבודה הישראלית
גוש חרות ליברלים
המפלגה הדתית לאומית
המפלגה הליברלית העצמאית

נחתם ביום ר' בסבת תש"ל
15 בדצמבר 1969

א. תקנון הקואליציה בכנסת

א. פרוטוקולים

בישיבת הנהלת הקואליציה יירשמו הסיכומים שנתקבלו על-ידם. יו"ר הנהלת הקואליציה יעביר את הסיכומים להנהלת סיעות הקואליציה.

ב. הצעות לסדר-היום

1. חבר הקואליציה המבקש להציע הצעה לסדר-היום, כולל הצעת חוק פרטית, מביאה תהילה בפני יו"ר הנהלת הקואליציה. על היו"ר לברר עמדת השר בנוגע בדבר וכן להודיע על תוכנה ליתר סיעות הקואליציה. לא ערער היו"ר, או השר או אחת הסיעות על ההצעה תוך שבועיים ימים מיום מסירת ההצעה ליו"ר, ההצעה מובאת בפני הכנסת.

חלק היו"ר, או השר, או אחת הסיעות, על ההצעה, הרשות בידי סיעת המבקש להביא את הצעתו להכרעת הנהלת הקואליציה.

2. ההצבעה על הצעה לסדר-היום, כולל הצעת חוק פרטית אם של חבר הקואליציה או של חבר האופוזיציה, על-ידי חברי סיעות הקואליציה היא: לפי החלטת הנהלת הקואליציה, או לפי הודעת השר בנוגע בדבר במקרה של הצעה דחופה לסדר-היום אשר הנהלת הקואליציה לא הספיקה לדון בה.

ג. תיקון או שינוי סעיף בחוק

חבר הקואליציה המבקש לתקן או לשנות מסעיף בחוק מודיע על כך ליו"ר הועדה או למרכז הקואליציה אם היו"ר שלה אינו חבר הקואליציה. על היו"ר או המרכז לעכב את ההצבעה על הסעיף הנדון. בתום ישיבת הועדה מתכנסים חברי הקואליציה בוועדה ומכריעים בדבר. אם הנדון הוא סעיף בעל חשיבות מיוחדת, הרשות בידי סיעת חבר המציע את התיקון או השינוי בטעיף החוק לתנוע כי הענין יבוא להכרעת הנהלת הקואליציה, בהשתתפות השר בנוגע בדבר.

ד. קבוע - אין חברי הקואליציה במפעים מהצבעה בכל שלוש הקריאות על חוקים שהובאו לכנסת על-ידי הממשלה.

ה. בענינים אשר לגביהם ניתן לסיעות הקואליציה במסגרת חוק המעבר (תיקון) 1961 חופש ההצבעה או חופש ההימנעות, תקויים הידברות בהנהלת הקואליציה לפי דרישת סיעה מסיעותיה.

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

בענינים המפורטים להלן ינהגו כדלקמן:-

- א. חופש הצבעה בענין חוקי בחירות לכנסת ולרשויות מקומיות.
- ב. חופש הצבעה בבחירות הנערכות בכנסת, כגון בחירות בשיא המדינה, מבקר המדינה וחברי הועדות למיבוי שופטים, דיינים וקאדים.
 - ג. 1. הצעת חוק יסוד של חבר-כנסת דינה כזיין הצעת חוק פרטית בכנסת כקבוע בתקבול הקואליציה בכנסת טעין ב'.
 2. על חוקי יסוד היזומים על-ידי ועדת חוקה חוק ומשפט של הכנסת או על-ידי הממשלה לא תחול אחריות קולקטיבית, אולם לפי תביעת סיעה מסיעות הקואליציה מקויים בהם הדברות וכל סיעות הקואליציה יפעלו לדחיית הדיונים ברועדה ובכנסת עד להשגת הסכמה בין כולן.
 3. אין האמור לעיל חל על הצעות חוק של הממשלה שיש בהם אלמנטים העשויים להוות בעתיד חלקי חוק יסוד; דין הצעת חוק כזאת כדין כל הצעת חוק אחרת מטעם הממשלה.
 - ד. תישמר זכות ההימנעות בענינים מצפוניים ומצפוניים-דתיים אחר בירור בממשלה או בהנהלת הקואליציה.
 - ה. פסקאות (2) (3) של התיקון לחוק המעבר לא יחולו על שיטת הבחירות לעיריות, אלא לפי הסכם קואליציוני אחר הידברות.
 - ו. למפלגה שמורה הזכות לקבוע מ"מ קבוע לשר כנציגה בוועדת השרים לכלכלה.
 - ז. בענין פרק המוסביות בחוק האגודות השיתופיות שמורה לכל המפלגות הזכות להצבעה חפטית.
 - ח. לחברים בסיעות שידרשו זאת, תישמר הזכות להימנעות בכנסת בסוגיות ישראל-גרמניה, לאחר ועל דעת סיעותיהם ומתוך הידברות במסגרת הקואליציה.
- ג. (1) יומל חוק הרציפות על חוק האבטומיה והפתולוגיה (תיקון), תשכ"ה-1965 בהתאם לשלב שאליו הגיע בכנסת.
 - (2) חוק למניעת הונאה בכשרות יובח מחדש על שולחן הכנסת בנוסח כפי שפורסם בספר הצעות חוק מס. 692.

(3) הממשלה תדאג לחקיקת חוק קבוע בענין בחירת מועצת הרבנות הראשית במקום חוק מועצת הרבנות הראשית (בחירות) (הוראת שעה), תשכ"ג-1963, וכן לחקיקת חוק קבוע בענין הקמת מועצות דתיות במקום חוק תקציבי השירותים הדתיים (תיקון), תשכ"ג-1963 לפני שיפוג תוקף כהונתן של המועצות הדתיות לפי חוק אחרון זה (31 במרס 1967). בהעדר הסכם עם מפד"ל על בוסת חוקים אלה יאריכו תוקפם של החוקים בבוסת הקיים והקודם עד 31.7.71.

(4) ועדת השרים האמורה בסעיף 12 לחוק שעות עבודה ומנוחה, תשי"א-1951, תקיים ישיבותיה באורח סדיר, לא פחות מאשר אחת לחודשיים.

הועדה תמשיך בבדיקה מזורזת של כל היתרי העבודה שניתנו בעבר אם אין מקום לצמצמם או לבטלם.

היתרי עבודה מיוחדים מחודשיים ומעלה, או חידושם, יובאו לאישור ועדת השרים הנ"ל.

באשר לטדרי העבודה בבמל אסדוד וצוף בזה מכתב מיוחד.

(5) סטטוס-קרו בענינים דתיים

א. בהמשך להסכמים הקואליציוניים בכנסת השלישית, הרביעית והחמישית והששית יישמר גם בתקופת הכנסת השביעית הסטטוס-קרו בתחבורה ציבורית בשבת ובימי חגים.

ב. כנ"ל יישמר הסטטוס-קרו בענין חוק הנישואין והגירושין ובכל שאר עניני דת.

(6) בנוגע לחיבור הדתי יקוימו ההסדרים הקואליציוניים הקודמים.

בשם גוש חרות ליברלים

בשם מפלגת העבודה הישראלית

בשם המפלגה הליברלית העצמאית

בשם המפלגה הדתית לאומית

[Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page]

- א. גם להבא יובטח הפיקוח הפדגוגי של אגף החינוך הדתי שבמשרד החינוך והתרבות על בתי-הספר העל-יסודיים הדתיים לכל סוגיהם. יובטח שיתופו הקבוע של האגף לחינוך דתי בכל שלבי התכנון של החינוך העל-יסודי. מנהל האגף לחינוך דתי או המפקח הארצי לחינוך על-יסודי דתי יהיה חבר קבוע בכל גוף המחליט בעניינים אלו. תובטח התכנסות סדירה של גופים כגון אלו.
- ב. בכל חקיקה הנוגעת לחינוך העל-יסודי יושתף האגף לחינוך דתי בכל שלבי התכנון ויובטחו ענייני החינוך הדתי בהתאם להסכם הקואליציוני הקודם מיום 2.11.61.
- ג. משרד החינוך והתרבות יוסיף לדאוג לפיתוחו של החינוך העל-יסודי הדתי במסגרת תכניותיו לפיתוח החינוך העל-יסודי במדינה. אם ייבנו כמתוכנן על-ידי מינהל החינוך העל-יסודי בתקופת 4-5 השנים הבאות 64 בתי-ספר על-יסודיים על ציודם, ייבנו בטביל החינוך הדתי 22 בתי-ספר על ציודם.
- אם במסגרת 4-5 השנים ייבנו על-ידי מינהל החינוך העל-יסודי פחות בתי-ספר, יישמר בהם חלקו של החינוך הדתי, דהיינו כשליש.
- יובטח גמר הבנייה של בתי-הספר הדתיים עד סוף ביצוע התכנית כולה. התכנית המפורטת של כל בתי-הספר הנ"ל תיבדק בשיתוף האגף לחינוך דתי בהתאם לסעיף א' לעיל.
- ד. החל מתשכ"ז תיווסף עוד שעת לימודים אחת למקצועות היהדות בכל כיתות ח' של בתי-הספר היסודיים הרשמיים. אם לא יימצא החקציב יותחל בניצוע בחלק מבתי-הספר.
- ה. באם סקר המבנים בחינוך היסודי הנערך על-ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה יגלה שקיימים הבדלים בין שתי המגמות, יוגבר קצב הבנייה לחיסול ההבדלים.
- ו. הבנין הראשוני לחינוך יסודי שיוקם בישוב חדש יהיה בלתי מוגדר לאף אחת משתי המגמות עד לביצועו של הרישום בחוק. מבנה ראשוני זה יבנה באופן שייאפשר זמנית השכנת שתי המגמות, באם הרישום יחייב זאת.
- הנ"ל יחול גם על שכונות חדשות כאשר אין פתרון סביר לצרכי אחת המגמות.

ה ע ת ק

- ז. תקום ועדת שרים לשם מציאת פתרון סביר לשאלת המגמות בגנים לגילאי 3 - 4.
- ח. המחלקה לבוער תתאם עם האגף לחיבור דתי בכל הנוגע לפעולות בקרב הנוער הדתי.
- ט. בניה"ס הממלכתי הדתי יתמנו מפקחים מקצועיים דתיים, באופן הדרגתי בהתאם לתקן הפיקוח, במידה שימצאו עובדים מתאימים לתפקידים אלה.
- י. שר העבודה ושר הפנים יבדקו את הבעיות שהתעוררו בקשר לבתי-הספר לחניכיהם.

אל: המערך לאחדות פועלי ארץ-ישראל
המפד"ל
מפ"ם
ל"ע
פא"י

מאת: י. אלון, שר העבודה

הנדון: הסדרי העבודה במל אסדוד בשבתות
ובמועדי ישראל

הנבי להמציא לכם את הקטעים הנוגעים לנושא זה מתוך הפרטיכל של פגיטתנו המסותפת מה-29 בדצמבר 1965, בה השתתפו הגב' ג. מאיר, השר י. אלון, השר ד"ר ד. יוסף מטעם "המערך", השר ד"ר ז. ורהפטיג, השר י. בורג, סגן השר ד"ר ש. בן-מאיר, ח"כ מ. אונא מטעם המפד"ל, ח"כ י. חזן, ח"כ ר. ארזי, מר י. פטיט מטעם מפ"ם וח"כ פ. רוזן, ח"כ מ. קול, ח"כ ג. האוזנר מטעם הליברלים העצמאיים.

בהתאם לפגישה זו הנבי לסכם, בידיעת ראש הממשלה, את עמדתנו לפיה בנהג:

- א. במל אסדוד הסדרי העבודה יהיו כאלה שלא חהיה עבודה בסבת ובמועדי ישראל, פרט לשרותים חיוניים ובמקרים היוצאים מן הכלל.
- ב. במקרים כאלה תיעשה העבודה בהתאם לחוק שעות עבודה ומנוחה תשי"א-1951 דק לפי היתר מטעם שר העבודה אישית בהתאם להבחיות והחלטות שתקבענה על-ידי ועדת השרים, הזכרת בחוק.
- ג. הועדה הנ"ל תשמע משר העבודה דין וחטבון על ההיתרים לפחות אחת לחודש.

בכבוד רב,

יגאל אלון

1

...

...

...

...

...

...

...

...

...

חבר הכנסת גזעון ואוונור

הצעת חוק רכ"ק

חוק שינוי בעניני נישואין והתרתם
החל"ח-1972

1. נישואין אזרחיים
לא נפנה בית דין רבני חוק תקנות שחקם בתקנות לבקשתו של זוג יהודים אזרחי המדינה או תושביה שבקשו להנשא, יוכל הזוג להנשא בנישואין אזרחיים.
2. איסורי חיתון
לא ייערכו נישואין אזרחיים בין קרובים קרבה-דם, שאינם חוששים לפי דין תורה בהיותם "קידושי עדיות". בן לא יערכו נישואין המהווים עבירה לפי חוק גיל הנישואין חס"י - 1950 או לפי חוק לתיקון דיני העונשין (ריבוי נישואין) חס"י-ט-1959.
3. סמכות להתרת נישואין
לבית משפט מחוזי יהיה סמכות, על פי בקשת אחד מבני הזוג, להתיר נישואין אוסרכו בנישואין אזרחיים כאמור. על התרת נישואין כאלה יחולו הוראות סעיף 5 לחוק שינוי בעניני התרת נישואין (מקרים מיוחדים) חסכ"ט-1969, בשנינויים המחוייבים לפי הענין.
- התרת נישואין לענין חוק זה - כמשמכו בסעיף 6 לחוק שינוי בענין התרת נישואין (מקרים מיוחדים) חסכ"ט-1969.
4. רישום
שר המשפטים יונה לענין חוק זה את הרשות הרשומת לפי תקנות הנישואין והגירושין (רישום).
5. ביצוע
שר המשפטים ממנה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להקטין תקנות לביצוען לרבות תקנות סדרו דין, ותקנות לבני שבט הנישואין ואורתם.

הצעת חוק זו באה לפתור כמה עשויים שנחשדו בפני בני הנישואין והגירושין, המסורים כיום לגבי יהודים, לשמכותם הבלעדית של בתי הדין הרבניים. הצעת החוק באה להציע תורון מסמכי לאותם המקרים של בני זוג המבקשים להינשא, כגון כהן וגרושה או ישראלית ומסור, בהם מסרבים בתי הדין הרבניים להשיא את השניים בהיות הקידושים "אסורים" לפי דין תורה. אמנם נישואין כאלה, אם נערכו, הרי הם בדיעבד חופשיים וגמורים לכל דבר לפי דין תורה אך פריכתם אינה ניתנת כחוק בארץ כאשר בני הזוג מגלים את הפרטים האישיים האמיתיים שלהם.

התוצאה היא כי בני זוג כזה נוסעים להינשא ב"ל או פורטים נישואין "פרטיים", ללא הסדר חוקי. נישואין כאלה נרשמים על ידי רשויות המירטם אך כדוחם המשפטיים טרם נקבעה. לסיכך מוצע להסדיר את הנושא על ידי חקיקה, לגבי בני זוג שסביבתם יהודים.

סעיף 1

בני הזוג היהודים המבקשים להינשא יפנו תחילה אל בית דין רבני. במקרה שתוך תקופה המפורטת בחוק לא ייענה בית הדין הרבני לבקשה ניתן יהיה לפרוך נישואין אזרחיים.

סעיף 2

האיסורים החלים על בני דין תורה על נישואין של קרובי משפחה ("קידושי פירות") וכן האיסור של נישואין-בוטר ושל נישואין ביגמיים, יחולו גם על נישואין אזרחיים.

סעיף 3

זוג שנישא בנישואין אזרחיים יוכל להשיג במקרה מותיים החרת הנישואין על ידי בית משפט מחוזי התליך יתקיים לפי האמור בסעיף 5 לחוק שימוש בפניני החרת נישואין (מקרים מיוחדים) חש"ס-1969 אשר זה ליונו:

5. (א) בית משפט המחוזי שיפוטו נקבע לפי חוק זה ידון בענין לפי סדר ההפדטה הבא:

1. הדין הפנימי של מקום מוצבם המשותף של בני הזוג;
2. הדין הפנימי של מקום מושבם המשותף האחרון של בני הזוג;
3. הדין הפנימי של ארץ אזרחותם של בני הזוג;

4. הדין המנימי של מקום פריכת הנישואין - ובלבד שבית המשפט לא ידון לפי דין באמור אם הליים על פני דינים שונים על שני בני הזוג.

(ב) באין דין שיחול לפי סעיף קטן (א), דטאי בית המשפט לדון לפי הדין המנימי של מקום מושבו של אחד מבני הזוג, כפי שיראה לו צורך במסיבות הענין.

(ג) הסכמת בני הזוג תמסד לקולם עילה לצירושין.

"החרת נישואין" לענין חוק זה כולל, לפי האמור בסעיף 6 לחוק שיפוט בפניני החרת נישואין (מקרים מיוחדים) תשכ"ט-1969, גירושין, ביטול נישואין והכרזה שהנישואין בטלים מעיקרם.

סעיף 4

ימונו דשמי נישואין וגירושין לענין חוק זה על פי ההוראות המחייבות בנדון, כלומר לפי תקנות הנישואין והגירושין (רישום).

סעיף 5

שר המשפטים יהיה הממונה על ביצוע החוק ותקין תקנות לביצועו לרבות תקנות של סדרי דין.

הוצעה ליו"ד הכנסה והטובים
היום כ"ט באדר תשל"ב (15.3.72)